

Dosarul nr. 2ra-602/2020

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani (jud. P.Harmaniu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.M.Guzun, V.Buhnaci, L.Pruteanu)

Î N C H E I E R E

13 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului declarat de Agenția Rezerve Materiale, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Fabrica de Prelucrare a Semințelor de Porumb din Răuțel” împotriva Agenției Rezerve Materiale, intervenient accesoriu biroul executorului judecătoresc Bumbac Svetlana cu privire la constatarea îmbogățirii fără justă cauză, încasarea sumei și compensarea cheltuielilor de judecată, împotriva deciziei din 10 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 14 decembrie 2018, Societatea pe Acțiuni „Fabrica de Prelucrare a Semințelor de Porumb din Răuțel” s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Agenției Rezerve Materiale, intervenient accesoriu biroul executorului judecătoresc Bumbac Svetlana cu privire la constatarea îmbogățirii fără justă cauză, încasarea sumei și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii s-a menționat că, la data de 24 ianuarie 2013 între Societatea pe Acțiuni „Fabrica de Prelucrare a Semințelor de Porumb din Răuțel” ca antreprenor și Întreprinderea de Stat Stațiunea Tehnologică de Mașini „Servmecanagro-R” ca beneficiar, a fost încheiat contractul de antrepriză nr. 24/01 cu privire la efectuarea lucrărilor de reparație a tehnicii agricole.

Totodată, în vederea executării titlului executoriu nr. 2c-46/2014 din 28 iulie 2015, emis de Judecătoria Florești, la data de 12 iulie 2016 executorul judecătoresc Chirița Ilie a aplicat sechestru pe tehnica agricolă a Întreprinderii de Stat Stațiunea Tehnologică de Mașini „Servmecanagro-R” în sumă de 27 503 455 lei.

Prin procesul-verbal al executorului judecătoresc Bumbac Svetlana din 11 septembrie 2016 s-a constatat faptul că, tehnica care se află la păstrare pe teritoriul Societății pe Acțiuni „Fabrica de Prelucrare a Semințelor de Porumb din Răuțel” aparține fondatorului Întreprinderii de Stat Stațiunea Tehnologică de Mașini „Servmecanagro-R” –Agenția Rezerve Materiale.

La 26 ianuarie 2017, Societatea pe Acțiuni „Fabrica de Prelucrare a Semințelor de Porumb din Răuțel” a expediat în adresa Agenției Rezerve Materiale o somație, prin care a solicitat achitarea datoriei și încheierea unui contract de păstrare a tehnicii, sau ridicarea acesteia de la locul de păstrare, iar conform răspunsului din 18 februarie 2018 solicitările au rămas neexaminată.

A menționat că sechestrarea tehnicii agricole de către executorul judecătoresc a generat situația în care Societatea pe Acțiuni „Fabrica de Prelucrare a Semințelor de Porumb din Răuțel” trebuie să o păstreze fără a avea un venit material, în timp ce Agenția Rezerve Materiale obține astfel o reducere a cheltuielilor.

La 26 iulie 2018, Societatea pe Acțiuni „Fabrica de Prelucrare a Semințelor de Porumb din Răuțel” a expediat în adresa Agenției Rezerve Materiale o factură în sumă de 90 000 de lei cu titlu de plată pentru păstrarea tehnicii agricole pe teritoriul său, însă factura a fost restituită.

A relatat că între Societatea pe Acțiuni „Fabrica de Prelucrare a Semințelor de Porumb din Răuțel” și Agenția Rezerve Materiale nu este încheiat niciun contract cu privire la păstrarea tehnicii agricole sechestrate, iar în perioada păstrării tehnicii agricole pe teritoriul Societății pe Acțiuni „Fabrica de Prelucrare a Semințelor de Porumb din Răuțel”, Agenția Rezerve Materiale a obținut o îmbogățire nejustificată, motiv pentru care conform art. 1389 din Codul civil, art. 98, 120 alin. (2) și art. 124 alin. (1) din Codul de executare, precum și în conformitate cu art. 5, 7, 166-167 din Codul de procedură civilă, Societatea pe Acțiuni „Fabrica de Prelucrare a Semințelor de Porumb din Răuțel” a solicitat constatarea îmbogățirii fără justă cauză, încasarea sumei de 90 000 de lei cu titlu de îmbogățire fără justă cauză și compensarea cheltuielilor de judecată.

Executorul judecătoresc Bumbac Svetlana la 18 martie 2019 a depus referință în care a relevat că, în legătură cu încetarea activității executorilor judecătorești Chirița Ilie și Ivanciuc Vasile, la data de 19 iunie 2017 a preluat procedura de executare a documentului executoriu nr. 2c-46/2014 din 28 iulie 2015, emis de Judecătoria Florești, cu privire la încasarea datoriei în sumă de 27 503 455 de lei de la Întreprinderea de Stat Stațiunea Tehnologică de Mașini „Servmecanagro-R” în beneficiul Agenției Rezerve Materiale (f. d. 28).

A menționat că analizând actele procedurii de executare respective a constatat că, la data de 12 iulie 2016 executorul judecătoresc Chirița Ilie a aplicat sechestrul asupra bunurilor mobile, care se aflau la persoana terță Societatea pe Acțiuni „Fabrica de Prelucrare a Semințelor de Porumb din Răuțel” (f. d. 28). Deplasându-se la fața locului în vederea constatării stării de fapt a bunurilor sechestrate a întocmit procesul-verbal din 11 septembrie 2017, iar la 29 martie 2018 i-a fost comunicată încheierea Judecătoria Soroca, sediul Florești nr. 2i-47/18 din 22 martie 2018 conform căreia a fost admisă spre examinare cererea introductivă cu privire la intentarea procesului de insolvență a Întreprinderii de Stat Stațiunea Tehnologică de Mașini „Servmecanagro-R”, fiind suspendată procedura de executare silită respectivă, iar conform art. 104 din Codul de executare, la data de 27 aprilie 2018 a expediat în adresa administratorului provizoriu a Întreprinderii de Stat Stațiunea Tehnologică de Mașini „Servmecanagro-R” documentul executoriu menționat (f. d. 28).

Prin hotărârea din 23 aprilie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani acțiunea a fost admisă. S-a încasat de la Agenția Rezerve Materiale în beneficiul Societății pe Acțiuni „Fabrica de Prelucrare a Semințelor de Porumb din Răuțel”, suma de 90 000 de lei cu titlu de prejudiciu material, precum și suma de 2 700 de lei cu titlu de taxă de stat, iar în total suma de 92 700 de lei.

Prin decizia din 10 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Agenția Rezerve Materiale și s-a menținut hotărârea din 23 aprilie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani .

Pentru a decide astfel, instanța de apel a invocat că conform art. 120 alin. (2) și (3) din Codul de executare, în cazul în care creditorul nu este de acord cu faptul că debitorului i se transmit bunurile sechestrate sau în cazul în care creditorul refuză să preia la păstrare bunurile, cu acordul părților se numește un administrator sau bunurile se dau la păstrare în baza unui contract de depozit. În cazul în care părțile nu ajung la un acord, administratorul este desemnat de către executorul judecătoresc.

Instanța de apel a stabilit că, Societatea pe Acțiuni „Fabrica de Prelucrare a Semințelor de Porumb din Răuțel” a fost desemnată ca administrator al bunurilor sechestrate, fapt, ce expres rezultă din procesul-verbal de sechestru întocmit de executorul judecătoresc Chirița Ilie la data de 12 iulie 2016 în procedura de executare nr. 043-729/16 (f. d. 31-34), iar în temeiul normelor de drept citate aceasta are dreptul la remunerație și la recuperarea cheltuielilor de păstrare a bunurilor. Prin urmare, Societatea pe Acțiuni „Fabrica de Prelucrare a Semințelor de Porumb din Răuțel” are dreptul legal la remunerație și la recuperarea cheltuielilor de păstrare a bunurilor sechestrate, precum și o legătura causală în pretențiile acțiunii în raport cu depozitarea bunurilor și omisiunea de a achita vre-un preț pentru păstrarea de facto a bunurilor, prin omisiunea pârâtului de a plăti cheltuielile de păstrare a bunurilor sechestrate pentru o perioadă de 3 luni, având în vedere suprafața ocupată de tehnica depozitată (1200 m.p.) raportată la înscrisurile probante administrate la lucrările dosarului ce atestă suma de 24,67 lei ca fiind plătită, în împrejurări comparabile, pentru un metru pătrat de suprafață lunar (f. d. 48).

Totodată, prima instanță corect, la caz, a aplicat art. 94 CPC și a încasat cheltuielile de suportate pentru judecarea cauzei.

La 05 februarie 2020 Agenția Rezerve Materiale a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de fond în alt complet de judecată.

În motivarea recursului s-a indicat că soluția instanței de apel în sensul adoptat rezultată din interpretarea greșită a prevederilor legale ce guvernează raportul juridic litigios și circumstanțele probatorii ale dosarului.

Ca temei de drept a invocat și prevederile art. 432, alin.(3) lit.b) și d) din Codul de procedură civilă care statuează că, cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată și instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces.

A notat că circumstanțele de fapt și de drept nu au fost verificate de instanța de apel, deoarece examinarea cauzei în instanța de fond a avut loc în lipsa recurenței precum și a administratorului Andrei Gherman.

La 21 februarie 2020 Agenția Rezerve Materiale a depus cerere de completare a recursului, solicitând admiterea acesteia cu emiterea unei noi decizii de scoatere a cererii de pe rol în temeiul art.267 lit.b) Cod de procedură civilă.

Conform art.434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 10 decembrie 2019 și a expediat decizia participanților la proces la 17 ianuarie 2020 (f.d.110), însă date de recepționare a deciziei recurate la materialele cauzei lipsesc. Astfel, cererea de recurs declarată la 05 februarie 2020 de către Agenția Rezerve Materiale este depusă în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art.439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Astfel, prin prisma art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, la 27 februarie 2020 instanța de recurs a comunicat intimațiilor recursul, informând despre necesitatea depunerii referinței (f. d.174), iar potrivit avizului de recepție recursul a fost recepționat de către Societatea pe Acțiuni „Fabrica de Prelucrare a Semințelor de Porumb din Răuțel” la 03 martie 2020 (f.d.175) și de către executorul judecătoresc Bumbac Svetlana la 04 martie 2020 (f.d.176).

Până la data examinării recursului, referință asupra recursului intimației nu au depus.

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

În conformitate cu art.432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al din Codul de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de recurent nu pot duce la admisibilitatea recursului, or, acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 din Codul de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel.

În acest context este de menționat faptul că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt. Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurentului cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Abordarea recurentei, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acestuia cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune declararea acestuia ca fiind admisibil.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererea de recurs declarată de Agenția Rezerve Materiale.

În ce privește argumentul recurentei precum că, cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată, Colegiul menționează că reprezentatul Agenției Rezerve Materiale în ședința de judecată din 23 martie 2019 a instanței de fond nu s-a prezentat, însă a fost înștiințat în mod corespunzător despre data, ora și locul examinării cauzei, fapt confirmat prin avizul de recepție (f.d.23).

Or, conform art.102 alin.(4¹) Cod de procedură civilă, participanții la proces înștiințați în mod legal o dată nu pot invoca necitarea lor pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Agenția Rezerve Materiale.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru